

ДЕМОНСТРАЦИОННЫЕ ЗАДАНИЯ ЗАКЛЮЧИТЕЛЬНОГО ЭТАПА
Северо-Восточной олимпиады школьников
по родным языкам (профиль – «Родной (украинский) язык и
литература»)
10-11 КЛАССЫ

Успіхів!

Завдання 1. Запишіть два українських прислів'я. Затранскрибуйте їх.
Максимальний бал – 4.

Прочитайте поезію Бориса Олійника «Пісня про матір». Виконайте завдання 2–4 за текстом поезії.

Посіяла людям
літа свої, літечка житом,
Прибрала планету,
послала стежкам споришу,
Навчила дітей,
як на світі по совісті жити,
Зітхнула полегко —
і тихо пішла за межу.
— Куди ж це ви, мамо?! —
сполохано кинулись діти,
— Куди ви, бабусю? —
онуки біжать до воріт.
— Та я недалечко...
де сонце лягає спочити.
Пора мені, діти...
А ви вже без мене ростіть.
— Та як же без вас ми?..
Та що ви намислили, мамо?
— А хто нас, бабусю,
у сон поведе по казках?
— А я вам лишаяю
всі райдуги із журавлями,
І срібло на травах,
і золото на колосках.
— Не треба нам райдуг,
не треба нам срібла і злота,
Аби тільки ви
нас чекали завжди край воріт.
Та ми ж переробим
усю вашу вічну роботу,-
Лишайтесь, матусю.
Навіки лишайтесь. Не йдіть.
Вона посміхнулась,

красива і сива, як доля,
Махнула рукою —
злетіли увись рушники.
"Лишайтесь щасливі", -
і стала замисленим полем
На цілу планету,
на всі покоління й віки.

Завдання 2. Розберіть за будовою слова: *казках, рукою, замисленим*. Виділіть морфеми відповідними знаками. Зазначте, яку синтаксичну функцію вони виконують і з якими словами зв'язані; укажіть вид зв'язку між словами у відповідних словосполученнях.

Максимальний бал – 6.

Завдання 3. Підберіть синоніми і (чи) антоніми до слів «*полегко*», «*тихо*», «*пішла*», «*мамо*», «*сполохано*».

Максимальний бал – 5.

Завдання 4. Визначте морфемний склад слів: *недалечко, полегко, посміхнулась, замисленим, бабусю*. Виділіть морфеми відповідними знаками. Згрупуйте слова залежно від способу їх утворення.

Максимальний бал – 5.

Прочитайте новелу «Весілля Опанаса Крокви» Василя Симоненка. Виконайте завдання 5–7 за текстом.

Василь Симоненко. Весілля Опанаса Крокви (1962)

Ніхто не розумів, що гелготів довготелесий та сухоробрий каратель. Але всі бачили, як з його рота виповзали гадюки. Вони довго сичали у вухах, а потім їхнє сичання перекладав на людську мову переляканий учитель з сусіднього села.

— Він каже, що під вашим хутором вчора застрелено троє солдатів. Якби це трапилося тут, вони б забили всіх до одного. А так хочуть повісити лише тих, у кого в сім'ях є партизани. Якщо ж ви не видасте партизанських родичів, то будете знищені всі.

Двісті дідів, бабів, жінок та дітей стояли під божевільно гарячим сонцем, але їм було холодно. Цівки морозу струменіли з чорних отворів автоматів і кулеметів, націлених у всіх разом і ні в кого зокрема. Над натовпом висіли переджнивна спека і передсмертне мовчання. Потім знову з есесівського рота поповзли гадюки.

— Він каже, що ви можете мовчати ще десять хвилин, а тоді він звелить стріляти.

Десять хвилин бігали зморшки по чолах, десять хвилин стікало мовчанням сонце, десять хвилин задубілими очима вдивлялися в закручений шпориш, ніби хотіли віднайти в ньому який порятунок. Потім натовп заворушився, і озерце людей вихлюпнуло наперед тисячолітнього Опанаса Крокву. Він забув навіть уклонитися людям, а пішов прямо на вчителя.

— Скажи цьому кнурові, що то мої сини забили тих вилупків, скажи, хай не сміють мене бити, бо я коростявий, хай просто вішають.

— Скільки ваших синів у лісі? — переклав учитель запитання есесівця.

— Та всі до одного.

— А хто у вас є дома?

— Була баба, та вмерла.

— А щоб тобі язик не відсох! — висунулася з юрби сива жіноча постать, хіба на яке століття молодша від Опанаса. — Живою мене до могили кладе, та ще й прилюдно. Не втечеш ти від мене, іроде, і на той світ!

Есесівець реготав довго і смачно, коли вчитель переклав йому цей монолог старої.

— Це ваша баба? — спитав Опанаса.

— Угу. Моя. А чия ж іще?

— Правду казав дід, що ваші сини в партизанах? — допитувалися в баби.

— А правду. Хіба такий збреше? Усі соколята наші в лісі гніздяться...

Їх повісили на гігантському в'язі біля колишньої церковки. Здивованими очима дивилися вони на врятованих ними людей і показували вслід карателям свої сині прикушені язики.

Опанас Кроква зроду не мав дітей, а баба Оріся, що поєдналася з ним вірвовкою, ніколи не була його дружиною. Кажуть, у юності вони дуже кохалися і хотіли побратись, але батьки не дозволили. Видали Орісю за багатшого.

Може, це правда, а може, людська фантазія творить нову легенду про велику любов, яка вже на смертному одрі зачала життя.

Завдання 5. Запишіть пояснення до зазначених фразеологізмів, що так чи інакше розриваються у тексті: 1) *висить передсмертне мовчання*; 2) *(щоб) язик відсох (усох)*; 3) *Ірод*; 4) *зроду не мати чогось*.

Максимальний бал – 4.

Завдання 6. Зазначте вид складного речення, визначте, із скількох частин воно складається, назвіть способи і засоби зв'язку між ними.

Скажи цьому кнурові, що то мої сини забили тих вилупків, скажи, хай не сміють мене бити, бо я коростявий, хай просто вішають.

Максимальний бал – 5.

Завдання 7. Напишіть есе із 10-15 речень за твором Василя Симоненка на тему «Хто здатний здійснити подвиг?». В есе ви повинні спочатку сформулювати проблему. Опираючись на текст, поясніть проблему, приведіть приклади, напишіть власну позицію щодо зазначеної проблеми. Робота має характеризуватися змістовною цілісністю, послідовністю викладу, не містити помилок.

Максимальний бал – 15.

Задание 8. Перекладіть текст українською мовою. Зверніть увагу на достовірність змісту, не намагайтеся перекладати буквально!

ВОЛК

Волк – это дикое животное. Живут они около десяти лет. Эти животные могут весить около 80 килограммов. Издалека волка можно перепутать с собакой. Но у него есть одно главное отличие – хвост. Он у волка всегда прямой и опущен книзу. Волк в отличие от собаки суров. Живут волки обычно семьей, а зимой объединяются в большие стаи. А с приходом весны эти стаи распадаются. Охотятся волки как на крупных животных, таких как кабан, косуля, так и мелких, например, зайцев, мышей. К сожалению, в настоящее время волки находятся под угрозой исчезновения, так как их

уничтожають во время охоты, либо при защите домашнего скота. Но необходимо помнить о том, что волк является самым главным санитаром природы. Он убивает больных и умирающих животных. Лишив жизни волка, человек рискует погибнуть сам. Давайте беречь живую природу и ее обитателей!

Максимальний бал –30.

Завдання 9. Прочитайте поезію Андрія Малишка. Випишіть тропи і стилістичні фігури. Поясніть їх функції.

Максимальний бал – 6.

Пісня про рушник

Рідна мати моя, ти ночей не доспала,
Ти водила мене у поля край села,
І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала,
І рушник вишиваний на щастя, на долю дала.

Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї,
І твоя незрадлива материнська ласкава усмішка,
І засмучені очі хороші, блакитні твої.

Я візьму той рушник, простелю, наче долю,
В тихім шелесті трав, в щебетанні дібров.
І на тім рушничкові оживе все знайоме до болю:
І дитинство, й розлука, й твоя материнська любов.

Завдання 10.

Виконайте аналіз прозового україномовного твору за запропонованим планом. Ваша робота має бути цілісним, зв'язним, завершеним текстом. Аналіз можна записувати або українською, або російською мовами (на розсуд учня).

Рекомендований обсяг – 200–250 слів.

1. Визначте тему, ідею, проблематику твору, поясніть сенс назви.
2. Авторське ставлення до подій, героїв та їх вчинків.
3. Визначте основні елементи сюжетної лінії оповідання (експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка).
4. Розділіть образи персонажів оповідання (головні, другорядні чи епізодичні) та охарактеризуйте їх: характери, взаємини між персонажами, типовість чи унікальність персонажів, своєрідність створеного образу людини: портрет (обличчя, фігура, костюм).
5. Які художні засоби та прийоми створюють особливий емоційний фон оповідання? І яку функцію вони виконують у творі?
6. Визначте місце цього твору серед творів інших авторів, написаних у цей період і дайте оцінку твору у контексті сучасного прочитання.
7. Вирізайте своє емоційно-оцінне ставлення до прочитанного.

Максимальний бал – 20 балів.

Анатолій Дімаров Для чого людині серце (уривок) (1963 р.)

В густому-прегустому лісі, де майже ніколи не появлялись люди, жило поміж корінням дерев плем'я дерев'яних чоловічків. Весь свій вік — а жили вони дуже довго — чоловічки оті нічого не робили, бо їм не треба було ні їсти, ні пити, ані зодягатися: вони ж були дерев'яні, і найлютіший мороз не міг їм дошкулити.

Весь день бігали вони по землі, залазили на дерева, не знаючи й самі, чого вони хочуть. Вони не мали сердець, тому не могли ні любити, ані ненавидіти, не знали, що таке радість чи гнів, злість або співчуття. Якщо й траплялось якомусь чоловічкові через власну необережність зірватися з високого дерева та зламати хребет, решта відразу ж збігалася, товпилася довкола нього, тріщала дерев'яними голосами, вертіла довгоносими головами, але й це видовисько їм дуже швидко набридало, і вони розбігалися, залишаючи свого товариша догнивати на непривітній лісовій землі.

Їх не любили звірі, бо вони часто кидалися із сосен гострими шишками — не із злості, звичайно, а просто тому, що їм нічого було робити. Ненавиділи птахи, бо чоловічки руйнували їм гнізда, викидали додолу яйця, щоб подивитись, як вони розплескаються, впавши на землю. [...] Тож зрозуміло, як були здивовані усі чоловічки, коли в їхньому володінні появилася невелика дівчинка. Вони б, може, й не помітили її, але дівчинка весь час когось гукала, а потім сіла під сосною і заплакала. Чоловічки відразу ж збіглися до неї, причаївшись за корінням дерев, почали її роздивлятися.

— Що то? — вражено запитували одні, помітивши, як із очей дівчинки капають сльози.

— То, мабуть, дощ, — відповідали інші.

Врешті один із них, найцікавіший та найхоробріший, не витримав, вийшов з-за кореня.

— Дівчинко, що це в тебе таке? — запитав він, підставляючи тоненьку ручку під світлі краплини.

Як не була здивована дівчинка, однак переборола свій страх і чемно відповіла:

— Це я плачу.

— А що таке "плачу"? — поцікавився відразу дерев'яний чоловічок, бо серед його племені ніхто ніколи не плакав.

— Це — коли ллються сльози.

— А що таке "сльози"?

Дівчинка тільки схлипнула і показала чоловічкові на його долоню, де вже назбиралося світленьке озерце її сліз.

— А чого у тебе ллються сльози? — допитувався дерев'яний чоловічок.

— Бо я заблудалася і... і не знаю, як вийти з лісу.

— Ти хочеш вибратись з лісу? — вражено перепитав чоловічок. — А хіба є на світі щось інше, крім лісу?

— Звичайно, є. І степи, і гори, і моря, й океани, й міста, і села.

Чоловічок аж затремтів від цікавості. А що в його пустенькій голові не було майже розуму, а тільки легкі швидкоплинні бажання, то він відразу ж почав прохати дівчинку:

— Покажи мені все оте, про що ти щойно сказала!

— Добре, — погодилася дівчинка, — але ти спершу виведи мене з оцього страшного лісу.

І чоловічок навіть не оглянувся на своїх одноплемінників, які повитикали цікаві голівки з-за густого коріння.

— Йди за мною! — та побіг-пострибав поперед дівчинки на тонюсінських ніжках.

Вони йшли довго, дуже довго. Продиралися крізь густий чагарник, обходили товстелезні дерева, а лісові, здавалося, не буде кінця-краю.

— Не спіши так! — врешті попросила дівчинка. — Давай перепочинемо, бо у мене вже болить серце.

— А що таке "серце"? — поцікавився одразу дерев'яний чоловічок.

— Серце? — задумалась дівчинка. — Це те, без чого не може жити людина.

— Покажи мені своє серце!

— Я не можу тобі його показати — воно в мене в грудях.

Чоловічок замислився — якщо він взагалі здатний був мислити, — потім запитав:

— А його дуже важко дістати?

— Його не дістають — з ним народжуються.

— Я теж хочу мати серце!

"Де ж я тобі його візьму?" — хотіла було відповісти чоловічкові дівчинка, але тут же подумала, що це буде дуже неввічливо, адже він погодився вивести її з лісу.

— Давай мені своє серце! — приставав тим часом до неї чоловічок.

— Я не можу віддати тобі своє серце, бо без нього я помру, — відповіла йому нарешті дівчинка. — Але послухай. В нашому місті є один лікар, який збирає серця людей, що померли. І серця оті живуть у нього довго-довго. Якщо хочеш, заїдемо до нього, і ти попросиш у нього серце. Він добрий, він тобі не відмовить.

— Гарзд! — зрадів чоловічок і нетерпляче підскочив: — Ходімо швидше, бо я теж хочу мати отаке, як у тебе, серце.

Довго йшли вони лісом, доки не добралися до узлісся — прямо навпроти величезного міста. Посадила дівчинка дерев'яного чоловічка в кошик — боялася, щоб хтось на нього не наступив, — та й понесла до славетного лікаря.

Лікар сказав, почувши незвичайне прохання дерев'яного чоловічка:

— Серце?.. Гм... А яке ж серце ти хочеш собі вибрати?

— Те, що його носять люди, — відповів чоловічок.

— Люди мають різні серця, — строго відповів лікар і, подумавши, хитнув головою: — Добре, я покажу тобі серця, які в мене є, а ти уже вибереш сам, яке тобі сподобається.

Чоловічок погодився, і лікар пішов з ним вздовж зашкленених полиць. Там у великих і малих прозорих банках, виповнених якоюсь рідиною, пульсували людські серця.

— Оце серце злої людини, — показав на одну банку лікар. — Бачиш, яке воно жовте та зморщене!

— Я не хочу цього серця, воно некрасиве! — швидко відповів чоловічок, і лікар посміхнувся схвально.

— А ось блискуче, як пластмасова кулька, — далі показував лікар. — Бачиш, яке воно свіже: довго ж стукотіло, ніскільки не зносилося. Це — серце байдужої людини.

Чоловічок постояв, вагаючись: серце йому дуже сподобалось — воно ж таке блискуче! — але він хотів побачити й інші серця, і вони рушили далі. [...]

Довго ходили вздовж полиць із серцями, а чоловічок все не знаходив собі до вподоби. Врешті лікар дістав з найвищої полиці ще одну банку, поставив її на стіл.

— Оце серце однієї дуже доброї людини. Бачиш, яке воно велике та світле!

— А що то за червоні голочки, що витикаються з нього? — поцікавився чоловічок.

— То не голочки, а нерви. Саме вони роблять серце дуже чутливим та неспокійним, і той, кому дістанеться воно, нехай не розраховує на легке та безжурне життя. Тріпотітиме його

серце людськими стражданнями і болями, навіть найменше горе, що світитиме в очах стрічної людини, будитиме в ньому такий гострий відгук, що воно не заспокоїться, аж доки людина ота хоч трохи не втішиться. Ось подивись...

Лікар зненацька ударив рукою об гостре ребро столу, скривився від болю, і серце відразу ж затріпотіло, забилося так, неначе хотіло вискочити з банки.

— Я візьму його! — сказав зачарований чоловічок.

— Добре, я пересаджу тобі оце серце, — погодився лікар. — Але перш ніж брати його, ти добре подумай. Адже ти з цим серцем не знатимеш, що таке спокій.

Та чоловічок уперто твердив: «Я хочу мати це серце!»

І лікар розсік йому дерев'яні груди, вклав до них серце, що колись належало добрій людині. Дивно і незвично почував себе чоловічок, повернувшись до своїх одноплемінників. Темний густий ліс наче розступився перед ним, став чистіший, прозоріший, і все, що жило в ньому та дихало — від найдрібнішої комашки до найбільшого звіра, — все збуджувало в чоловічкові уже не легковажну швидкоплинну цікавість, а постійну увагу, співчуття, жаль. Почне хто-небудь із його одноплемінників дратувати роботящу мурашку, чоловічок відразу ж і зупинить його: «Облиш! Хіба ти не бачиш, що вона несе додому їжу?»

Побачить підраненого птаха, оточеного цікавими чоловічками, відразу ж почне докоряти:

— Не чіпайте його! Хіба ви не знаєте, що йому боляче? Хіба вам не жалко його?

— А що таке "жалко"? — запитували у нього дерев'яні чоловічки, стукаючись порожніми головами.

Як він міг їм пояснити, що таке "жаль"? Адже вони не мали сердець, вони нічого не відчували, — отож нічого не могли зрозуміти.

Тільки один дерев'яний дід, який не один раз зустрічався з людьми та чув від них, що таке "жаль", авторитетно сказав: «За всіх не переболієш, усім не допоможеш. Інших будеш жаліти — сам довго не проживеш». І всі відразу ж погодилися з ним, бо в нього була найдовша борода. Не погодився тільки наш дерев'яний чоловічок, але промовчав.

Отак, може, і жив би наш чоловічок серед своїх дерев'яних братів, вболіваючи за кожного скривдженого, захищаючи кожного, хто потрапив у біду, коли б не трапився один випадок...

Це було взимку. Ліс стояв сонний, закутий морозом, припорошений снігом. А під високим дубом сидів нерухомо хлопчик, що заблукав так само, як і ота дівчинка, і, стуливши безсило повіки, вже й не намагався звестись на ноги.

— Що з ним таке? — запитували один в одного дерев'яні чоловічки, збігшись за новою забавою до сонного хлопчика.

— Він замерзає, — сказав дід з найдовшою бородою і пихувато оглянувся, потішений власною мудрістю. — Я уже бачив, як замерзають люди. От ми трохи почекаємо, і цей хлопчик зовсім перестане дихати.

Отут і підбіг до хлопчика наш чоловічок. Жаль стискав йому серце, пронизував тисячами голок. Ухопив хлопчика за рукав, почав торсати — будити його:

— Хлопчику, встань!.. Хлопчику, встань!.. — Але в хлопчика тільки затріпотіли вії, прямо в сніг опустилась біла рука.

Оглянувся чоловічок безпорадно: лише холодний сніг навкруги, крижане сонце вгорі та байдужі його родичі довкола. "Він зараз замерзне!" — подумав у розпачі дерев'яний чоловічок, і таким пекучим жалем пройнялось його серце, що воно раптом спалахну-

ло — загорілося яскравим вогнем. Довго горів чоловічок, зігріваючи хлопчика, рятуючи його від неминучої, здавалося б, смерті. А коли хлопчик, зігрівшись, звівся і пішов, навіть не зрозумівши, кому він завдячує власним життям, дерев'яні чоловічки оточили свого догораючого брата, від якого лишилися тільки жевріючі вуглинки та обпалена голова з сумними, повними жалю очима. Вони тріщали дерев'яними голосами і не відаючи, що таке жаль, любов, співчуття, здивовано допитувались:

— Чого у тебе такі сумні очі?

— Бо мені жалко вас, — ледь чутно відповів їм догораючий чоловічок. — Але цього вам не дано зрозуміти.

Система и критерии оценивания

№ задания	Правильные ответы	Критерии оценивания	Баллы
Задание 1.	Умій вчасно сказати і вчасно замовкнути [ум'їй в'уч'асно сказати ії в'уч'асно замов'кнути]. Пізно Іване до школи [п'ізно іїванеи до школиє].	2 балла – за пословицы (по 1 баллу за каждую). 2 балла – за правильное транскрибирование пословиц (по 1 баллу за каждую).	4 балла
Задание 2.	<i>Казках</i> – казк-ах - Слово виконує синтаксичну функцію додатка, зв'язано з дієсловом «поведе по казках» вид зв'язку – керування. <i>Рукою</i> – рук-ою. Слово виконує синтаксичну функцію додатка, зв'язано з дієсловом «махнула рукою» вид зв'язку – керування. <i>Замисленим</i> – за-мисл-ен-им Слово виконує синтаксичну функцію означення, зв'язано з іменником «полям» вид зв'язку – узгодження.	3 балла – за правильний морфемний розбор слів (по 1 баллу за каждое слово). Если в морфемном анализе допущена ошибка, 1 балл за данное слово снимается; 1,5 балла – за правильное определение синтаксической функции (по 0,5 баллов за правильно определенную функцию одного слова). 1,5 балла – за правильное определение виды синтаксической связи (по 0,5 балла за правильно определенный вид синтаксической связи одного слова).	6 баллов
Задание 3.	1. Пара антонімів: <i>полегко</i> – <i>важко</i> 2. Пара антонімів: <i>тихо</i> – <i>шумно</i> . Пара синонімів: <i>тихо</i> – <i>тихенько, нечутно, безшумно</i> 3. Пара синонімів: <i>пішла</i> – <i>побрела, подалася, почимчикувала</i> . Пара антонімів: <i>пішла</i> – <i>зупинилася</i> . 4. Пара синонімів: <i>мамо</i> – <i>матусю, матусенько, ненько</i> . 5. Пара антонімів: <i>сполохано</i> –	1 балл – за каждую правильно приведенную пару синонимов или антонимов (их максимальное значение 5).	5 баллов

	<p><i>сумирно</i> Пара синонімів: <i>сполохано</i> – <i>злякано, настрахано, перестрашено, схарпуджено</i></p>		
Задание 4.	<p><i>не-дал-ечк-о,</i> <i>по-легк-о,</i> <i>по-смїх-ну-л-а-сь,</i> <i>за-мисл-ен-им</i> <i>баб-ус-ю</i> Групи: 1. Слова <i>недалечко, полегко, посміхнулась, замисленим</i> утворені префіксально-суфіксальним способом. 2. Слово <i>бабусю</i> суфіксальним (суфікс <i>-ус-</i>) способом</p>	<p>3 балла – за правильно указаные способы образования слов (по 0,5 балла за слово). 1 балл – за правильно составленную группу слов, образованных приставочно-суффиксальным способом. 1 балл – за правильно составленную группу слов, образованных двумя способами – приставочно-суффиксальным и суффиксальным.</p>	5 баллов
Задание 5.	<p>1) <i>висить передсмертне мовчання – запанувала тиша;</i> 2) <i>(щоб) язик відсох (усох) – незадоволення з приводу чогось сказаного ким-небудь</i> 3) <i>Грод – жорстока, немилосердна людина;</i> 4) <i>зроду не мати чогось – ніколи не мати</i></p>	<p>1 балл – за каждое правильное объяснение фразеологизма.</p>	4 балла
Задание 6.	<p><i>Скажи цьому кнурові, що то мої сини забили тих вилупків, скажи, хай не сміють мене бити, бо я коростявий, хай просто вішають.</i></p> <p>– Це складнопідрядне речення з кількома підрядними: з'ясувальними, обставинним причини.</p> <p>Структура (склад): 4 частини: головна – <i>Скажи цьому кнурові, скажи, хай просто вішають</i> перша підрядна частина – скажи (що?) <i>що то мої сини забили тих вилупків</i>, друга підрядна, скажи (що?) – <i>хай не сміють мене бити</i>, третя підрядна (скажи хай вішають (чому? З якої причини?) – <i>бо я коростявий</i>.</p> <p>З'ясувальні перша та друга підрядні частини з'єднані з</p>	<p>0,5 баллов – за правильное определение вида сложного предложения. 1 балл – за правильное выделение частей многокомпонентного сложноподчинённого предложения. 2 балла – за правильное определение способов связи частей многокомпонентного сложноподчинённого предложения (по 1 баллу за правильное определение каждого вида связи между частями предложения). 1,5 баллов – за правильное определение средств связи между частями многокомпонентного сложноподчинённого предложения (по 0,5 баллов за правильное определение каждого средства связи).</p>	5 баллов

	головною паралельною підрядністю, третя підрядна (обставинна причини) – послідовною. Засобами зв'язку є між головною та першою підрядною – сполучник <i>що</i> , між головною та другою підрядною – сполучник <i>хай</i> , між головною та третьою підрядною – сполучник <i>бо</i> .		
Задание 7.	Есе	<p>2 балла – проблема сформулирована верно; 0 баллов – сформулирована неверно или не сформулирована.</p> <p>3 балла – имеется комментарий с опорой на исходный текст;</p> <p>2 балла – имеется комментарий, но примеры из прочитанного текста не приведены; 0 баллов – комментарий с опорой на исходный текст отсутствует.</p> <p>3 балла – отражена позиция автора по указанной проблеме; 0 баллов – позиция автора не сформулирована.</p> <p>3 балла – работа характеризуется смысловой цельностью, связностью и последовательностью изложения;</p> <p>1 балл – в работе просматривается коммуникативный замысел, но допущено более двух логических ошибок.</p> <p>4 балла – орфографические, пунктуационные, грамматические и речевые нормы соблюдены; 2 балла – допущены 3-4 ошибки; 0 баллов – допущено 5 и более ошибок.</p>	15 баллов
Задание 8.	Переклад тексту «Волк» українською мовою	<p>Каждое из 15 переведенных предложений текста оценивается по двум критериям, предполагающим получение конкретного количества баллов:</p> <p>1 балл – адекватная передача содержания предложения из текста оригинала средствами языка перевода.</p> <p>0 баллов – в случае наличия серьезного отклонения от</p>	30 баллов

		<p>содержания оригинала или неадекватной передачи содержания;</p> <p>1 балл – выбор правильной формы передачи мысли в предложении на языке перевода (грамотное изложение, отсутствие ошибок).</p> <p>0 баллов – при неправильном выборе формы выражения мысли в предложении на языке перевода (наличии ошибок, допущении неточностей в формулировках на родном языке).</p> <p>0 баллов – при непереуведенном предложении.</p>	
<p>Задание 9.</p>	<p>Тропи <i>рідна мати, в дорогу далеку, росяниста доріжка, зелені луги, солов'їні гаї, незрадлива материнська ласкава усмішка, засмучені ...хороші блакитні очі, в тихім шелесті трав, материнська любов</i> – епітети; передає враження ліричного героя <i>на рушникові оживе.... і дитинство, й розлука, і ... любов</i> – метафора (персоніфікація); ліричний герой передає почуття безмежної любові до матері (рушник – як символ долі, що закладає мати для свого сина) <i>цвіте... доріжка, шелест трав, щебетання дібров</i> – метафора / метонімія; ліричний герой підкреслює символічність рушника <i>рушник, простелю, наче долю</i> – порівняння; пояснення значення рушника <i>рушник</i> – алегорія; так ліричний герой передає усвідомлення свого шляху: від батьківського дому до</p>	<p>Определение тропов и стилистических фигур. 3 балла – учащийся выписал из текста все использованные в лирическом произведении тропы и стилистические фигуры. 2 балла – учащийся выписал из текста не все средства художественной выразительности. 0 баллов – учащийся не нашел в тексте ни одного средства выразительности.</p> <p>Пояснение тропов и стилистических фигур. 3 балла – учащийся правильно пояснил, в чем заключается их суть каждого тропа или фигуры речи. 2 балла – учащийся смог пояснить суть не всех найденных в тексте художественных средств. 0 баллов – учащийся не пояснил суть найденных в тексте тропов и стилистических фигур.</p>	<p>6 баллов</p>

	<p>самостійного життя. Стилістична фігура. <i>Ти водила мене у поля край села, І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала...</i> – градація; ліричного героя переповнюють емоції від спогадів про маму, про юність, про прощання із батьківським домом.</p>		
<p>Задание 10.</p>	<p>1) Визначте тему, ідею проблематику твору, поясніть сенс назви.</p>	<p>1) 3 балла – учасийся верно определяет тему, идею и проблематику произведения. Четко и ясно объясняет смысл названия произведения. 2 балла – учасийся верно определяет тему, идею и проблематику рассказа, но не смог объяснить смысл названия произведения. 0 баллов – учасийся не может определить тему, идею и проблематику произведения, не может объяснить смысл названия произведения.</p>	<p>20 баллов</p>
<p>2) Авторське ставлення до подій, героїв та їх вчинків.</p>	<p>2) 3 балла – учасийся показал понимание авторской позиции к событиям, героям и их поступкам. 2 балла – учасийся испытывает затруднения с анализом авторской позиции, есть 1-2 речевые и логические ошибки. 0 баллов – учасийся не смог сформулировать авторскую позицию.</p>		

	<p>3) Визначте основні елементи сюжетної лінії оповідання (експозиція, зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка).</p>	<p>3) 3 балла – логических ошибок в определении основных элементов сюжетной линии нет. Учащийся владеет литературоведческими понятиями и терминами. Речевые ошибки отсутствуют. Цитаты и отсылки к тексту уместны. 2 балла – допущена одна ошибка в определении основных элементов сюжетной линии. Цитаты и отсылки к тексту уместны. 1 балл – допущено более одной ошибки, учащийся допускает ошибки в использовании литературоведческих понятий. Цитаты и отсылки к тексту не всегда уместны. 0 баллов – сюжетная схема не определена и не описана.</p>	
	<p>4) Розділіть образи персонажів оповідання (головні, другорядні чи епізодичні) та охарактеризуйте їх: характери, взаємини між персонажами, типовість чи унікальність персонажів, своєрідність створеного образу людини: портрет (обличчя, фігура, костюм).</p>	<p>4) 3 балла – дается достаточно полная характеристика героев, своеобразие их образов, особенности взаимоотношений раскрыты достаточно полно. Речевые и стилистические ошибки отсутствуют. Цитаты и отсылки к тексту уместны. 2 балла – дается достаточно полная характеристика героев, допущена речевая ошибка. 1 балл – характеристика действующих лиц слишком общая, характер взаимоотношений между героями прозаического произведения раскрыт недостаточно. 0 баллов – образы действующих лиц (главных) и взаимоотношения между героями вообще не описаны или описаны с большим количеством речевых ошибок.</p>	
	<p>5) Які художні засоби та прийоми створюють особливий емоційний фон оповідання? І яку функцію вони виконують у творі?</p>	<p>5) 3 балла – учащийся верно определяет вид художественных средств и демонстрирует умение объяснить их роль в раскрытии идейно-эстетического содержания произведения и создании особого эмоционального фона рассказа. Учащийся владеет навыками использования литературоведческих понятий и терминов.</p>	

		<p>2 балла – в работе недостаточно полно раскрыта роль художественных средств в создании эмоционального фона рассказа, допущена одна ошибка в определении вида художественного средства. Учащийся допустил ошибку в употреблении литературоведческих понятий и терминов.</p> <p>0 баллов – учащийся не смог объяснить роль художественных средств в раскрытии идейно-эстетического содержания произведения и создании особого эмоционального фона рассказа. Учащийся не владеет литературоведческими понятиями и терминами.</p>	
	<p>6) Визначте місце цього твору серед творів інших авторів, написаних у цей період і дайте оцінку твору у контексті сучасного прочитання.</p>	<p>6) 2 балла – учащийся показал знание историко-литературного контекста: использует литературно-исторические факты и фоновый материал из области культуры и литературы, отсутствуют фактические ошибки.</p> <p>1 балл – учащийся недостаточно хорошо знает историко-литературный контекст, допускает одну или две фактические ошибки.</p> <p>0 баллов – Учащийся не может интерпретировать произведение в литературно-историческом контексте.</p>	
	<p>7) Виразіть своє емоційно-оцінне ставлення до прочитанного.</p>	<p>7) 3 балла – учащийся демонстрирует умение выражать свои мысли, чувства и давать оценку прочитанному, отсутствуют речевые ошибки.</p> <p>2 балла – учащийся достаточно хорошо выражает эмоционально-оценочное отношение к прочитанному, но допускает одну или две речевые ошибки в содержании ответа.</p> <p>0 баллов – учащийся не может выразить эмоционально-оценочное отношение к прочитанному.</p>	

Максимальний бал за всю роботу (завдання 1-10) – 100